

“చిన్నాంబి”

రచన :
శ్రీ సాయి శ్రీ

అర్రోజు చిన్న జమిందారు మోహన్ బాబు వస్తాడు. లలితా నగరమంతా ముఖ్యంగా జమిందారుగారి సాధమంతా కలకలలాడు తుంది, కొన్ని సంవత్సరాలుగా దూరప్రదేశంలో విద్య నభ్యసించి, పరిపూర్ణత్వం పొంది వస్తున్నాడాయో! తనతర్వాత తన అంతవాడు! అలాంటప్పుడే తండ్రికి సంకేపం వుండదు? బాధ్యత లోప్పగించి “కృష్ణా! రామా!” అనుకుంటూ గడపా లనుకుంటున్న జమిందారు గారు కొడుక్కు ఘనంగా స్వాగత మివ్వాలని తీర్మానించారు. జమి అంతా అలంకరించాలని శాసించాడు.

నాల్గు అరేబియన్ గుఱ్ఱాల అద్దాలబండిలో బయలుదేరి వస్తున్న మోహన్ బాబుకు సుస్వాగత మివ్వబడింది దారిపాడుగునా! కాబోయే జమిందారు, పైన దొరలచదువు చదివినవాడు ఇంక అర్రోజుల్లో - అదే 20 వ శతాబ్దపు తొలి రోజుల్లో - గౌరవ మర్యాదలకు లోబడిపోయింది?

జమిందారు గంగాధరరావుగారు, దివాన్లు, బంధువులు, వుద్యోగులు అనంద డేలికల్లో మునుగుతుండగా, మోహన్ బాబు బండి దిగాడు. దిక్కులు పెక్కుటిల్లేటట్లు అయిదు పిరంగిగుండ్లు పేల్చబడ్డాయి! విందులు, వినోదాలు, కచ్చేర్లనంగతి చెప్ప పట్టెడు. అంతా సందడి!

అంతా సద్దుమణిగేటప్పటికి చాల పాడ్లు పోయింది. మోహన్ బాబుకు నిద్రపట్టలేదు. దొర పైపు వెల్లించి, పచార్లు చేస్తున్నాడు గదిలో మెల్లగా. కాళ్ళు మేడమీదికి దారి తీసాయి! చల్లని మలయహారుతం అల్లనల్లన వచ్చి, అతని ముంగురులతో అడుకుంటుంది. అది నాలో అంతస్తు కాబట్టి అతనికి చుట్టుపట్ల వుండే పాలాలు, చెట్లు, చేమలు అన్నిటిని మించి వెన్నెల కన్నులవిందుగా వున్నాయి! రెండుసార్లు అటు ఇటు తిరిగాడు. దక్షిణపు వైపునుంచి లీలగా దప్పలమోత వినిపిస్తుంది. లయ తప్పకుండా అప్పడప్పుడు ఈలలు వినిపిస్తున్నాయి! అవైపు కొండలోయల్లో కొయ గూడెం వుంది. అక్కడినుంచే ఆ ధ్వని అనుకున్నాడు. “ఆ వైపు వెళ్ళితే కొంత తోస్తుంది.”

అనుకున్నాడు. దిగి క్రిందికివచ్చాడు. అంతా నిద్రపోతున్నారు. బారుతుపాకి భుజానికి తగిలించుకొని, తెల్లటిగుఱ్ఱాన్నెక్కి, మరునిమిషంలో వురకలెత్తించాడు దాన్ని. గూడెం దగ్గర యోక్కొద్ది కోయనంగీతం ఎక్కువైంది :

“జియోజియో రిమిజియో
జియోజియో రిమిరిమిజియో
హోనియా హోనియా ఓ హోనియా
నియనియా....
అంబాల అంబాల అంబలంబాల
చిన్నాంబియాలో జిరియాలో
పింగళియాలో
హై - హై - ఓ హై - ఓ హై హై....
అహ - ఇహ - హై - హై - జియో....”

పాట, దప్పలశబ్దం, ఈలలు, చప్పట్లు, వాటికి తగినట్లుగా సృత్యం చేస్తున్నారు కోయ యువకబృందం!

తల మాణిక్యంలాగ మెర్చిపోతున్న కోయ నాయకుని కూతురియొక్క కన్నులసోయగం, కదలిక, శరీరం తిరిగే మెలికలు, కాళ్ళ గమనం, నాట్యమాడే నడుం అతన్ని మంత్రముగ్ధునిగా చేశాయి!.....నాట్యం అయి పోయింది.

“షబాష్!!” అన్న మాటతో కోయగూడెం అంతా గుఱ్ఱంమీద బాలచంద్రునిలాగ వెల్లిపోతున్న మోహన్ బాబువైపు తిరిగారు. భుజానికి తగిలించుకొనివున్న తుపాకి, నిండు విగ్రహం, తీ విచూచి దిమ్మతిరిగిపోయారు వారంతా. ‘ఎవరా’ అనే ఆశ్చర్యం, ఆతురత, తెలియని భయం వాళ్లముఖాల్లో ముప్పిరిన పెనవేసుకున్నాయి!

“సలాములు! దొరబాబులు భద్రాచల వాసులు!” అంటూ కోయ నాయకుడు ముందుకు అడుగువేశాడు. అతనివెంట అతని కూతురు, రెండవభార్య నడిచారు. కోయగుంపంతా ‘సలాము!’ అంటూ తలలు వంచారు అతని చుట్టూచేరి.

“వెట్టమొగల్లారా అలా చూస్తారే?” చిన్న దొరగారా! నేటికిరాలా? కాబోయే లలితానగరపు దొరలు!” అని నాయకు డనగానే ‘అవు

నవును’ అంటూ తలలూపారు గొట్టెలమందలాగ అంతా.

“చాలా బాగుంది మీడాన్ను! దాని కిదిగో బహుమతి అని చేతి వజ్రపుటుంగరం విసిరాడు కోయనాయకునివైపు. అతని ముఖారవింపంలోని తేనె జుట్టుతున్న ఆ సీతాకోక చిలుక అట్టే దాన్ని ఎగిరి అందుకుంది. ఆ కుదుపుకు మెళ్ళోని పచ్చల పతాకంకూడా ఎగిరి రంగులు విరజిమ్మింది. “చిన్నాంబికి దొడ్డ అదృష్టం!” అన్నాడు కోయదొర కూతుర్ని చూస్తూ. అంతకన్నా ఆ రెండు లేతహృదయాలు ఎంతో అనందిస్తున్నాయని అతనికి తెలియదు.

మరునాడు ఉషస్సునే వాహ్యాళికి బయలుదేరాడే కాని, మనస్సంతా ఆ రాత్రిదృశ్యమే కన్పిస్తుంది. చిన్నాంబి చిన్నయరూప చిద్విలాసం కళ్ళకు కట్టినట్లు కనబడుతుంది. అతని ఆలోచనలకు, గుఱ్ఱపు సడకలకు సంబంధం లేకుండానే వాటి మార్గాల్లో అవి పోతున్నాయి! అతను కోయగూడెం దగ్గరున్న సెలయేటిదగ్గరికి చేరాడు అనుకోకుండానే! హయ రాజం చోదకుని హృదయరాజాన్నున రించిందేమో! మోహన్ బాబు గుఱ్ఱాన్ని మెడదగ్గర మృదువుగా చరిచాడు. అది సంతోషంతో నకిలింది గట్టిగా.

అధ్వని చిన్నాంబి కర్ణభేరికి సోకగానే ఆమె హృదయం స్పందించి, ఉరకలేసింది. మనస్సు తేలికపడింది. రాత్రి ఎంత భాదంగా సడచిందో మర్చిపోయింది. ఒక్క వుడుటున అవైపు లేడిలాగ పరువుతీసింది. చూపులు కలవాలేగాని హృదయాలు వాటంతటవే ఒకచోతాయి ఎక్కడున్నా సరే! ఇది సత్యం!

★ ★ ★

“చిన్నాంబి! ఈడమాటేకావేం? ఏదైనా సింగంవస్తుందా ఈ గుహలోకి?”

“నీకేటికి?” అంది ముఖం చిట్టించుకొని వులిక్కిపడి చిన్నాంబి.

“ఏటికా? నీ అట కట్టబానికే! పెట్టా! నీ చిన్నెలు నాకెరుకే.”

“ఏంటి కూస్తా? అప్పతో చెప్పి పంజరేవుతా! కాచుకో!”

“ఓసీ! ఒక్కేటిసి. ఆ పుంజును, ఈ పెట్టను అప్పెదుట దొర్లితే గప్పాయిబుడుంగు మంటాయి గోదావర్లో!” అంటూ చేతిలోని వాడిబాణాన్ని చిన్నాంబి కళ్ళముందు తిప్పాడు కోయచిన్నవాడు మీసం మెలిపెట్టుతూ.

ఆ కోయగూడెం చిన్నాంబితండ్రి నాయకత్వంతోను, ఈ కోయవానిజబ్బు సత్తువతోను పెరుగుతుంది. వాడికి చిన్నాంబిని కల్యాణం చేసుకోవాలని మనస్సులో. అన్ని అనుకూలం గానేవున్నాయి! అరాత్రి మోహన్బాబురాకతో, చిన్నాంబిమనస్సు అతనివైపు మొగింది. ఆరు నెల్లనుంచి వాళ్ళిద్దరిమధ్య ప్రతిరోజు గూడెం దగ్గరగావున్న కొండగుట్టల్లోని ఒక గృహం దగ్గర కలుసుకోటం ఈ కోయ చిన్ననాయకుడు పనికట్టాడు. చిన్నాంబి మాటతీరు కట్టు, బొట్టు కూడా మారజొచ్చింది. దీన్ని కూడా అతను పనిగట్టకపోలేదు!

“నాకు బొట్టుకట్టే దొరను నన్నే ఎన్నుకో మన్నాడు అప్ప! ఇందులో నీ పెత్తనం కట్టి పెట్టు మాట జారకు” అన్నది చిన్నాంబి కోపంతో.

ఇంతలో గుఱ్ఱం ఏటుదాటుతూ సకిలిం చిన శబ్దం విన్నది చిన్నాంబి.

“కొట్టికూస్తానే పెట్టా! అయువుమూడిందే ఆ దొరగాడికి” అంటూనే బాణాన్ని రివున్ పదిలాడు. అనుకోకుండా జరిగిన దానికి చిన్నాంబిమనస్సు కుతకుతా ఉడికిపోయింది. కోయవాడు జబ్బుచరుచుకుంటూ “హా-హా” అంటూ పండ్లు యికిలించాడు. “దెబ్బతో అయ్య ఎట్లోపడి గోదావర్లో తొంగుంటాడు” అన్నాడు కూడా. ప్రేమ, యార్ద్య పక్క పక్కనే పెరుగుతాయి!

రెప్పపాటులో హయరాజం రాబోయే అపద గుర్తించి పక్కకుగెంతింది. అయినా బాణం ఎడంచేతికి గుచ్చుకుంది. మోహన్బాబు రుద్రుడై తుపాకి పైకెత్తి, బాణంవచ్చినవైపు గురిచూచి మీటనొక్కాడు. మరుసెకండులో చిన్నకోయ “అయ్యో!” అని అర్పి క్రిందికి దొర్లాడు.

చిన్నాంబి, మోహన్బాబు ఇద్దరు ఒకే సారి చిన్నకోయ పడివున్నచోటికి వచ్చారు. తుపాకిధ్వనికి గూడెంలోని కొందరు ఆ వైపు పరుగెత్తుకొనివచ్చారు. ఆ సరికే చిన్నకోయ ప్రాణాలు గాలిలో కలిసిపోయాయి! మోహన్బాబు చేతిలోని బాణాన్ని మెల్లగతిన, ఏదో ఆకుపసరువేసి కట్టుకడుతోంది చిన్నాంబి.

పూనగుచ్చినట్లు అంతా చిన్నాంబి చేప్పగా విని, కోయనాయకుడు “దొరబాబులు చమించాలి! మీపైన బాణంవేసినందుకు వాడనుభవించాడు వెంటనే! మమ్మల్ను చమించాలి! ఈ నేరానికి ఏమిచ్చుకోమంటే అదిచ్చుకుంటాం! అనుగరయించాలి! పెద్దదొర్లబాబులకు తెలిస్తే లంకదహనమే! రచ్చించాలి” అన్నాడు కోయనాయకుడు చేతులు జోడించి.

“మీకేం భయంలేదు. మీరేం చెల్లించుకో నక్కర్లేదు అభ్యంతరం లేకపోతే అబ్బా....” అని ఒక్కసారి మూలిగాడు మోహన్బాబు చేయబాధతో.

“చెలవీండి!....”

“చిన్నాంబిని జమించారీ కోడలిగా చేయండి!”

“అలా!” అని అందరు ఆశ్చర్యంతోపాటో తేలిపోయారు. చిన్నాంబి నిగ్గుతో తల వంచుకుంది కడుపుచూచుకుంటూ.

అప్పటికే ఆమె గర్భిణి!

* * *

“ఏదో గొప్పవాడివయ్యావు అనుకుంటే తీరిని మహాక్షేభం తెచ్చేట్లున్నది నీ వ్యవహారం! మన అంతస్రైక్కడ? కోయదాని అంతస్రైక్కడ? నక్కకు నాగలోకప్రాప్తా? అటు సూర్యుడు ఇటు పాడిచినా, నా ప్రాణం వుండగా దాన్ని నాకోడలుగా అంగీకరించను” అని గర్జించాడు జమించారు గంగాధరరావు గారు, అటు ఇటు తిరుగుతూ. ఆయన పద విన్యాసానికి భూమి వణుకుతున్నట్లు వుంది. గొంతు కొండలోయల్లో మారుమోగుతుంది!

“అంగీకరించరని మొదటి అనుకున్నా! నిజమైన ప్రేమను ఈనాడే కాదు, భూత కాలంలోకూడా ఎవరు అంగీకరించలేదు. తమ మంకుపట్టుతో ప్రేమికుల హృదయాలు చీల్చుతారు పెద్దలు. దాన్ని కాదన్నా వినరు. లాభం ఎవ్వరికీలేదు. అఖరున పశ్చాత్తాపం తప్ప ఇంకేమీలేదు! ఇది చరిత్ర చాటినదే! ఇంకోసారి దీన్నే వివరించదల్చుకున్నారనుకుంటా నాన్నగారు!” అన్నాడు చలించకుండా మోహన్బాబు. అంతసేపు జమించారుగారు కిటికిలోనుంచి దూరంగా ఎక్కడో చూస్తున్నాడు. మోహన్బాబు పట్టినపట్టు వదిలే రకంకాదు. తండ్రిపాలితే!

“ఈ విషయంలో నీ బుద్ధి మార్చుకుంటే చచ్చి స్వర్గానున్న మీ అమ్మ సంతోషిస్తుంది!” అన్నాడు అఖరుమాటగా. తనకన్నా ఈ విష

యంలో కోడుకు మొండి తేరాదని తెల్పుకొని కూడా! చాదస్తం!

“నేను యిష్టపడిన యువతిని చేసుకోవటంలో ఆమె అభ్యంతరమేమి వుండదనుకుంటా ఆమె కనుక బ్రతికివుంటే!”

జమించారు ఒక లిప్తపాటు ఊరుకొని, “దీని ఫలితం చాల విషమంగావుంటుందని కుమారరాజాకు తెల్పుతున్నాం!” అన్నారు కని హేళనమిళితంచేసి మోహన్బాబు వైపు తిరుగకుండానే.

“నా జీవితంలో ఇంకొకతెను చేసుకోను. ఆరు నూరైనా ఈ విషయంలో రాజాగారు అడ్డురాకుండుగాక అని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటున్నాను” అని అన్నాడు చేతులు నడుంమీద నొక్కిపట్టుకొని భూమిమీద మునివేళ్ళతో లేస్తూ. తండ్రికిదగ్గ కొడుకే అని పించాడు.

గంగాధరరావుగార్ని కళ్ళల్లో నిప్పులుతిరిగాయి! పళ్ళు పటపటలాడినాయి! పిడికెళ్ళు బిగించారు. ఉచ్చావసనిశ్వాసలు చాలదీర్చుములైనాయి! ఆయన వక్షస్థలం సముద్రపుటలలవలె ఎగిరి ఎగిరిపోతున్నది. ఆయన మేధస్సులో మేఘాలు ఘర్జిస్తున్నాయి! తుఫాన్ లేచింది. అది అగడు వర్షించకుండా!

“అయితే కుమారరాజా ఇక ఈ జమిలో వుండతగదు! తెల్లవారేలోపల ఈ ప్రాంతంలో తల కనపడిందా....అతడు నా కొడుకు అనే కనికరాలుండవు....అంతే!” అంటూ లోపలికిపోయారు తిరిగి చూడకుండా గబగబా.

ఒక్కసారి నిట్టూర్చి మోహన్బాబు తిరోముఖుడైనాడు. అతని ముఖంలో రక్తం గడ్డకట్టుకొనివుంది. దివానులు, ఉన్నతాధికారులు గుడ్డు వప్పచెప్పి చూస్తున్నారే కాని ఒక్క మాటకూడా అనే ధైర్యం ఎవ్వరికి లేదు. రెండు పాజ్లేళ్ళమధ్య తలదూర్చలేరు!

మోహన్బాబు తనగదిలో చాలసేపు అటు ఇటు తిరుగుతూ ఏదో అలోచిస్తు గదిపాడు. దూరంగా పన్నెండుగంటలు కొట్టింది. అతనికి నిద్రరావటం లేదు. ఎలావస్తుంది. అది మామూలురోజు కాదు!

“మూడుగంటలనుంచి ఈ అలోచనలు తెగటంలేదు. అర్ధరాత్రి అయింది! ఛట్!” అని గొణుక్కున్నాడు.

కాలం ఇంకో అరగంట జరిగింది. మోహన్బాబు నేరుగా తన గుఱ్ఱాన్నొక్కి ఒక్కసారి కళ్ళేం సదలించి గదిచూడు. రివున్ బాణం లాగ అది దక్షిణానికి దారితీసింది.

జమిందారు గంగాధరరావుకూడా నిద్ర పట్టలేదు. మోహన్ బాబు పోతున్నవేపు కిటికీ కుండా చూస్తూనే వున్నాడు. తర్వాత అతను తనభార్య చిత్రువువైపు తిరిగాడు. కళ్ళు చింతనివ్వల్లాగున్నాయి! అ ఎటుపే దక్షిణ దిశనున్న ఆ కాశం మీద ప్రతిఫలిస్తున్నదో యన్నట్లు, ఆ కాశం అయణవర్ణం దాల్చింది. కారణంలేంది ప్రకృతిరంగు మార్పు.

* * *

కోయగూడెం అంతా ఆరోజు సాయంత్రపు సంఘటనతో సంచలనం బయలుదేరింది. గునగునలు ప్రారంభమైనాయి!

చిన్నాంబి, మోహన్ బాబుల ప్రణయం కోయ చిన్ననాయకుని మరణం, కోయనాయకుడు చిన్నాంబిని మోహన్ బాబుకిచ్చి పెండ్లి చేయడానికి ఒప్పుకోటం, కోయవారిలో అల జడి కల్గించింది. “చిన్నాంబి గర్భిణిట కూడా!” అన్నమాట తలకొకవిధంగా చెప్పు కున్నారు. ఆ రాత్రి చాల పొద్దుపోయిందాక ప్రతియింటా ఇదే చర్చనీయాంశం! కోయ చిన్ననాయకుని బలగంవాళ్ళు ఈ విషయం లో కారాలు మిరియాలు సూరుతున్నారు బహిరంగంగా కాక పోయినా, తమలో తామే. చిన్నాంబి ఆతన్నెలా చేసుకుంటుందో చూస్తాం అని తెడచరిచి, మీనం దువ్వినవారుకూడా వున్నారు. బహిరంగంగా అనే ధైర్యం ఎది?

గూడెం మాటుమణిగింది. ఉన్నట్టుండి పెద్దగా ఆరుపులు, ఎడ్పులు వినిపించ సాగాయి! పెళిపెళ మంటలతో గూడెం అంతా పట్టపగలైంది. తాటాకు గుడికెలు మంటలలో దగ్ధమైపోతున్నాయి!

కోయలంతా మంటల వార్షాలని వ్యర్థ ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. నిళ్ళుపోసేకొద్ది మంట లెక్కుచేతున్నాయి. గీబా-గీబా అంటు పిల్లల ఏడ్పులు, పశువుల ఆరుపులు పెద్దల హడావిడి అంతా గందరగోళంగా వుంది. ఈ నందడిలో కోయనాయకుని గురించికాని, అతని గుండెల్లోదిగిన బడిసెగురించిగాని, అతనిభార్య తల సరికివేసిన సంగతిగాని ఎవ్వరికి పట్టలేదు. కోయనాయకుని యిల్లు దగ్గ మైంది. దానిలోనే మృతకళేబరాలు అమాతి అయిపోయినాయి! గూడెం అంతా బూడిద అయింది. చెట్టుకొకరు పుట్టకొకరు పారి పోయారు. వారిగోడు చెప్పరానిదైంది. అది కాళరాత్రి!

అదే సమయంలో మోహన్ బాబు గుఱ్ఱం నకిలిస్తూ సెలయేటి ఒడ్డుకొచ్చింది. అనకి

లింపు విని పాతికమంది రౌతులు పక్కనున్న చెట్లచాటుకు పోయారు. మోహన్ బాబు గుఱ్ఱం దాటిపోగానే, వారు నగరంవైపు శర వేగంగా పరుగులెత్తించారు గుఱ్ఱాలను. నిశా చరులు!

మోహన్ బాబు గూడెం చేరేటప్పటికి అంతా బూడిదై పోయింది. కోయనాయకుని యిల్లు నేలమట్టమై బూడిదరాని అయింది. జన సంచారం లేదు. నానా భీభత్సింగా వుంది.

తా నెవర్ని కల్సుకుందామని వచ్చాడో, అ చిన్నాంబి అతనికంటి క్కనిపించలేదు. ఒక్క రోజులో ఎన్ని మార్పులు? కోయ చిన్ననాయకుని కాల్చివేయటం, తండ్రితో తగవులాట, గూడెం కాలిపోవటం - ఎంత వక్రంగాతిరుగు తుంది కాలం? చిన్నాంబి బూడిదై పోయింది! ఈ దహనచర్యలకు కారణమెవరు? అక్కడ అతనికి జవాబు ఎవరుచెప్పారు? దైవం తన్ను చిన్నదూపు చూసింది. తన ప్రేమామృతం నేలపాలైంది. తన ప్రేమాధిదేవత దగ్ధమైంది. ఇక తన జీవితానికి అర్థంలేదు. అలోచనలతో అతని మెదడు వుడికిపోయింది. పిచ్చి ఎత్తిన ట్లుంది. ప్రేమవ్యవహారమే అంత!

గుఱ్ఱాన్ని అదిలించాడు. దాని యిష్టమొచ్చి నట్లు పోసాగింది. మనస్సు చలించింది. కమ్మితో దాన్ని కొట్టుతూనే వున్నాడు. అది మనోవేగంగా పోతుంది. ఎక్కడికో? తెలియదు.

* * *

చిన్నాంబి కన్నులు తెర్రేటప్పటికి ఎవరో ఇంటిలో ప్రవేశించినట్లు కనుకొన్నది. సాయంత్రం జరిగిన సంఘటన మనస్సులో మెదలుతూనేవుంది. అందుకనే నిద్ర సరిగ్గా పట్టలేదు. తెల్లవారితే మోహన్ బాబు వస్తాడు. తండ్రిని ఒప్పించి. తనకు ఈ ఒంటరిజీవితం రహస్యంగా కల్సుకోటం అనేవి వుండవు! తానెంత అదృష్టవంతురాలు! అలా అలల లాగ వస్తున్న అలోచనలతోనే ఒక్క కునుకు తీసి మేల్కొనేటప్పటికి, నల్లనిదుస్తులు ధరించి నల్లరు మనుష్యులు లోపలికిరావటం చూచింది. రెప్పపాటులో ఒకడు తన తండ్రి గుండెలో బడికెడించేశాడు. ప్రక్కనే ఇంకొంచెందూరంలో ముసుగుపెట్టుకొని నిద్రిస్తున్న తననవతితల్లి తల సరికేకాదు ఇంకోడు. అరుద్దామనుకుంది. కాని అరిస్తే తనగతీ అంతే! తాను ఒక్కతే! వాళ్ళు నలుగురు! ఆరవటంవల్ల ప్రాణభంగమే కాకుండా మానభంగం అవుతుంది! అన్నిటికన్నా తనకడుపు

లోని శిశువుగతేంకావాలి? కిక్కురుమనకుండా నేరు నొక్కుకుంది. అడ్రబతుకు.

“కోయనాయకుడు, వాడికూతురు సపా ఆయ్యారు. జమిందారుగారి అజ్ఞప్రకారం అ కొంచెం అగ్గికూడా త్వరగా ముట్టిస్తే గడవ తిరుతుంది.” అన్నాడు ఇంకోడు బయటికి నడుస్తూ.

“ముందు ఈ ఇల్లే తగలెయ్యాలి! పనులు చకచక జరగాల!” అన్నదొకగొంతు అధికారంగా.

తానారోజు అటకమీద పండుకోటంవల్ల వారిబారిన పడలేదు. అందుకు చిన్నాంబి సంతోషించింది. కడసారి మృతశరీరాలకు నమస్కరించి, త్వరగా కిటికీకుండా బయట పడింది. ఆ వైపు పొదలు దట్టంగా వున్నాయి! వాటి చాటుకుండా అలా అలా ప్రాకుతూ పరుగిత్తింది ఎంతదూరం పరుగెత్తినదో అమెకే తెలిదు. ప్రాణభీతి అలాంటిది! తమ వారు పెడుతున్న ఘోష లీలగా వినిపిస్తుంది. దూరంగా ఎజ్జగా కన్పిస్తుంది. చిన్నాంబి పరుగెత్తుతూనేవుంది దిక్కుతెలికుండానే!

తన కొడుకుమీద బాణం వేసినందుకు జమిందారు కక్షపూనాడనుకుంది కాని తన్ను ప్రేమించినందుకే అని తెలిదామెకు.

చివరకు కాళ్ళు నొప్పలుపుట్టి, ఆయానంతో ఒక చెట్టుక్రింద కూర్చుంది. ఎప్పుడుపట్టిందో కాని కన్నులు తెర్రేటప్పటికి ఇద్దరు వృద్ధ కాపుదంపతులు అమెకు ఉపచారం చేస్తున్నారు. దిక్కులేనివారికి దైవమే దిక్కు!

* * *

మోహన్ బాబు, వెత్తెత్తినట్లు పరుగెత్తుతున్న గుఱ్ఱంమీద ఆకాశంలో తేలుతూపోతున్నాడు. గుఱ్ఱం అల్చిపోయింది. కాని అతను కమ్మితో కొట్టటం మానలేదు. గుఱ్ఱం ఎగ పూపరిపీలుస్తూ కొండలోయమలుపులో విరుపు కొనిపడింది ఆయానంతో. అత నెగిరి క్రింద వడ్డాడు. నెత్తికి రాయితగిలి స్పృహతప్పి పోయాడు.

ప్రచండభాసుని తీక్షణకిరణాలు అతనికి తగిలి మేల్కొల్పినాయి! అతనికి తన ఉనికి ఏమిటో తెలలేదు. తలమీద రక్తం గడ్డకట్టు కొనిపోయింది. గుడ్డలంతా రక్తపుమరకలైనాయి! తలమీద తగిలినదెబ్బకు మెదడు చెదరి పూర్వపుస్మృతి బొత్తిగా లేకుండా పోయింది. తానెవరో అతనికి తెలియకుండా పోయింది. పాపం!

మెల్లగా తప్పటడుగులువేస్తూ నడుస్తున్నాడు! చాల నీరసంగా వుంది. వళ్లంతా నొప్పలు! దాహంవేస్తున్నది. కొంత దూరం నడిచి చెఱువుచేరాడు. దానిలోని నీటితో ముఖం శుభ్రపర్చుకొని, కడు పార నీళ్ళు త్రాగాడు.

రక్తం చాలా పోవటంవల్ల నీరసం ఎక్కువైంది. అచెఱువుగట్టుమీదే నిద్రపోయాడు.

సూర్యుడు పడమటి నముద్రాన్ని చేరుకుంటున్నాడు. ఆ సమయంలో అరేబియా దేశపుల గుట్టపుదందునాయకుని కంట బడ్డాడతను. తన గుడారానికి మోయించుకొని పోయి, కట్టుకట్టించాడు నాయకుడు. మూడో నాటికి కాని ఆతనికి తెలివిరాలేదు.

ఆ దందునాయకుడు కాశించానినవ్యాపారి! మంచి అందమైన యువతులను, బలమైన యువకులను ఆ తను వదలడు. ఆ తని గాయాలు నయంకాగానే, బానిసదుస్తులు తొడిగి, బానిసల్లో కలిపాడు. వారిలో మెరికల్లాంటివారు, రకరకాల భాషలవారు ఎందరో వున్నారు.

మోహన్ బాబును ఎన్నో సంతల్లో అమ్మజూపాడు కాశిం. కాని అతనిలో చురుకుదనం లేదని ఎవ్వరు కొనలేదు. కొన్నవారు అతని కేమీ చేతకాదని, కాశింకుయిచ్చి, బదులుగా ఇంకొకరిని తీసుకొనిపోయారు కొంత చెల్లించి.

కాశింకే విసుకెత్తింది. “వావల్ హరామ్ బే!” అనుకున్నాడు. రెండుమూడుసార్లు కొరడాలతో వీపు చితకబాదాడు బుద్ధివస్తుందని. కాని తన్నుకానట్లారకున్నాడు మోహన్ బాబు.

అఖరుకు ఒక జమిందారు గుట్టబ్బండి తోలటానికని కొన్నాడు. ఈపనిమూత్రం అతను చేయగలిగాడు. అందుకని అతన్ని వావల్ చేయలేదు.

“కాశిం! నీవు అమ్మిన బానిస గుట్టాలను బాగా నడుపుతున్నాడు” అని మెచ్చుకున్నాడు జమిందారు.

“రీక్ హై సాచ్!” అని కాశిం సలాంచేసి వెళ్లిపోయాడు ఏడవదిలిందని.

* * *

జమిందారు గంగాధరరావు తన సేవకులు చేసిన ఘనకార్యానికి పారితోషికంగా కొంత ధనం ముట్టచెప్పాడు. కుమారరాజా ఇప్పుడు ఎవరిని చేసుకుంటాడు? నాలురోజులు ఆలిగి ఐదో రోజున తిరిగి లలితానగరం చేరడా? ఆలా సమర్థించుకున్నాడు. అనాదిగా ప్రేమికులను విడతీసిన ఘనలంతా ఇలానే అనుకొని పవ్వలో కాలేశామని తర్వాత తెలుసుకున్నారు! ఈయనా అంతే!

ఒకటి, రెండు....అయిదు నెల్లు గడచినా మోహన్ బాబుజాడ తెలియలేదు. సేవకులు తిరిగితిరిగి ముఖాలు వ్రేలాడేసుకొనివచ్చారు వృద్ధహృదయానికి ఆరాటం యెక్కువైంది. తల్లిలేని ఒక్కగా నెక్క కొడుకును కళ్లలో పెట్టుకొని సాకి అఖరుకు దేశాలపాలుచేశానే అని ఆరాటపడ్డాడు. ఆ కోయప్పివల్లే తన కుమారుడు తనకు దూరమయ్యాడు. అందుకే కోయగూడెం సర్వనాశనం అయింది కూడా!

మనస్సు నిలవలేదొక. తానే ప్రయాణం కట్టాడు. అన్యేషణ సాగించాడు ఏడెనిమిది నెల్లు. అఖరుకు సీతానగరం చేరుకున్నాడు. అయన నిబ్బందంతా మోహన్ బాబును గాలి

స్తున్నారు. సాయంత్రానికి ఒకడు ఒకవార్త చేరవేశాడు. “అ కోయప్పిల్ల బ్రతికేవున్నది!” పిడుగులాంటివార్త!

దానితో తోక్తొక్కిన పాములాగ లేచారు జమిందారు గంగాధరరావుగారు. వెంటనే పక్కనున్న తుపాకితీసుకొని, నాలుగుగుట్టాల బండినెక్కి, వాడితో బయలుదేరాడు.

“దిగండి బాబుగారు! ఇదొక కాపుముసలి వానియిల్లు! వాడే ఆమెను చేరదీసి సాకు తున్నాడుట కూతురులాగ సంవత్సరపు సుంచీ!”

పళ్ళు పటపట కొరుకుతూ జమిందారు మీనం మెలివేసి, బండిదిగాడు.

ఇంటితలుపువేసివుంది. సేవకుడు తలుపు కొట్టాడు. చిన్నాబి తన ముద్దులపట్టి నెత్తు

కొని తలుపుతీసింది. ఇప్పుడు ఆమె వేష బాషల్లో పూర్తి మార్పువచ్చింది. అది తెలిసి జమిందారు “అ కోయప్పిల్లే?” అని గర్జించాడు లోపలికితీసుకొనివస్తూనే. “మీరెవరు బాబూ?” అన్నది చిన్నాబి కొడుకు నోటికి అడ్డంగా పెడుతున్నచేతిని పక్కకు తోస్తూ. వాడు జుట్టు పీకుతున్నాడు.

“అయ్యగారు లలితానగర్ జమిందారు! బాబుగారు! ఈమే ఆ కోయప్పిల్ల!” అన్నాడు సేవకుడు.

“ఓహో! నీవేనా ఆ కోయనానివి? నా కొడుకును నాశనంచేసిన ఏకాదీవి! నీ వల్లనే నా కొడుకు దేశాలపాలైనాడు! ఆ రోజే నిన్ను మారణంచేసి రమ్మన్నా! వెధవలు నిన్ను చంపలేదు. ఇప్పుడెక్కడికి పోతావ్? నిన్ను కాలిపారేస్తే కాని నా కడుపుబాద తీరదు”

అంటూ తుపాకిగొట్టం చిన్నాబి కంఠానికి అనించాడు గంగాధరరావు.

“చెప్పు మోహన్ ఎక్కడ?” అని కళ్ళురిమాడు. ఆవేశం ఆయనకు అరింత లెక్కువ!

“నా-కు-తె-లేదు!” అన్నది బిత్తరపోతూ అనుకొని ఈ సంఘటనకు.

“తెలేదా? ఊ! చెప్పు నిజం! లేదా?... ఒక్కడెబ్బడే ఎగిరిపోతుంది నీ ప్రాణం!” అని ఆర్చాడు జమిందారు కర్కశంగా!

చిన్నాబి కొడుకు, తల్లిమెడలోని గొలుసును గొట్టానికి తగిల్చి నవ్వుతూ కేరింతలు కొట్టాడు బోసిగా. గొప్పపనిచేసినట్లు చప్పట్లు కొట్టాడు గొట్టాన్ని తోస్తూ. అల్లరివెధవ!

ఆ పనికందుపైకి పోయింది జమిందారి దృష్టి. తనకొడుకు మెక్కట్లు స్పష్టంగా కనుపిస్తున్నాయి! ఆ ముక్కు, నోరు, నెసలు, కన్నులు అంతా మోహన్ బాబే! అతని చేయి వణకసాగింది. ఆ బిడ్డ తల్లిని రక్షించటానికో అన్నట్లు ఆ గొట్టాన్ని అవతలికి తోసిస్తున్నాడు. ఆయన చేతిలోని పటుత్వం సన్నగిల్లింది. ఆమె కంఠంనుంచి తుపాకి పక్కకు తొలిగింది. చంటివాడు అదేదో అట అనుకుంటున్నాడు. తల్లి చంకలోనుంచి ఎగురుతూ ఆ గొట్టాన్ని అందుకోబోతున్నాడు. అది అందక పోవటంవల్ల తల్లి మెళ్ళోని పచ్చలపతాకం గొలుసునుపట్టి లాగుతున్నాడు ఆ గొట్టందగ్గరికి తీసుకొనిపోమ్మన్నట్లు. చిన్నాబి నోటిలో తడి అరిపోయింది. ఆమెస్థితి అయోమయంగా వుంది!

జమిందార్లు ఏదో శక్తి వశపర్చుకుంటుంది! రక్తసంబంధం ఎక్కడున్నాలాగదూ? ఆ చంటివాని చేతిలోని పచ్చలపతాకపు గెలుసు మీదికిపోయిందతనిదృష్టి! “ఎక్కడిదా గొల్సు?” అన్నాడాయన ఆశ్చర్యంతో, అటు రతతే.

“ఇది నాదే!” అన్నది చిన్నాంబి కొంచెం తోలుకొని.

“నీదా? నీకెక్కడినుంచి వచ్చింది?” ఆయన కంఠంలో కఠినత హెచ్చుతుంది.

“నా చిన్ననాటినుంచి ఇది నా మెడలోనే వుందని మా అప్ప - తండ్రి - చెప్పేవాడు.”

“ఏది ఇటులే!” అన్నాడు అధికారంగా.

చిన్నాంబి తీసివచ్చిన గెలుసు అటు ఇటు తిప్పి దానిమీది పేరు చదివాడు.

“నిజంచెప్ప! నీవా కోయవాని సొంత కూతురివేనా?”

“నేను కొండల్లో కోయనాయకునికి దొరికా నట! అప్పుడే ఇది నా మెడలో వుండిట! ఆయన నన్ను పెంచుకున్నాడు కన్నతండ్రి లాగ!...”

“చంద్రా! ఎన్నిరోజులకు - ఎన్ని సంవత్సరాలకు కనిపించావమ్మా! నీకోసం నాచెల్లెలు బెంగతో చనిపోయింది. ఆయ్యో! ఎంత ఘోరానికి తలపడ్డావమ్మా! కోపంలో నిన్ను చంపే సుండేవాడిని ఆ పనికందు లేకపోయినట్లైతే! నీ కొడుక్కు, నీ అన్నకు, నాకొడుక్కు ఎంత అన్యాయం చేసుండేవాడినే?” అంటూ తుపాకిని విసిరేశాడు ఒకమూలకు. జమిందారు చేయిబాపేటప్పటికి చిన్నాంబి చంకలోనుంచి ఒక్క దూకుదూకాడు చంటివాడు. ఆయన వానిమీద ముద్దుల వర్షం కురిపించాడు. చిన్నాంబి అర్థంకాక మొద్దుబారిపోయింది.

“మీ అన్న జయంతో ఇప్పుడు చంపానగరపు జమిందారు. నీవు నా చెల్లెలి కూతురివి. నీవు రెండేళ్ల పిల్లవు. నీపేరు చంద్రకళ. నీవు మీ నాన్నతో వేటకెల్లానని మారాంచేసావుట! నిన్ను తీసుకొని పోయాడు మీనాన్న. వేటలో ఆయనగుఱ్ఱం సేవకులకు దూరమైపోయింది. దానిమీద మీరిద్దరు ఎంతోదూరం పోయారు. ఏమైందో కాని మీ తండ్రి కళేబరం, గుఱ్ఱపు శవం కన్పించాయి! ఏక్రూరమృగమో ఈ ఘోరకృత్యం చేసింది. ఆ బెంగతోనే మీఅమ్మ చనిపోయింది. నేనెంతో వెతికించాను నీ కోసం! నిన్ను రక్షించి కన్నకూతురిలా పెంచిన కోయనాయకుని చంపించాను కోపంతో. నా సాహసానికి అంతువుంటుందా?” అన్నాడు

జమిందారు గంగాధరరావుగారు. ఆయన కంఠం కూరుకొనిపోయింది శోకంతో.

ఒకవైపు దుఃఖం పెల్లుబుకుతున్నా ఇంకో వైపు సూతనానుభూతిపొందించింది చిన్నాంబి కాదు - చంద్రకళ. తనకొక అన్న వున్నాడు! అతన్ని చూడాలని వువ్వెళ్ళూరింది. గంగాధర రావుగారు తన మేనమామ! “అంతా దైవ మటన!” అని అన్నది కళ్ళుతుడుకుంటూ.

* * *

అంతా చంపానగరాన్ని అనుకొని ప్రవహిస్తున్న నది ఒడ్డునగల మామిడితోపులో వనభోజనాలకై బయలుదేరారు. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా కనుపించని తన చెల్లెలు కనుపించటంవల్ల జయంతో ప్రతిదినం పండగలాగ గడిపేస్తున్నాడు. మేనల్లుడు సుకుమారతో గడపడంతోనే సరిపోతుందతనికి ఈ అయిదు రోజులనుంచి. మోహన్బాబు గురించి జాడ తెల్సుకోటానికి తన పరివారాన్ని తరిమాడు నలుమూలలకు. ఊ! అతని కెంతో సంతోషంగావుంది!

తేటలో నాలుగైలు పట్టుగుడారాలు వేయబడివున్నాయి! రకరకాల పక్షుల ధ్వనులతో నదీజలాల గలగలతో వాతావరణం అహోదకరంగానే వున్నా, మోహన్బాబుజాడ ఎన్ని రోజులైనా తెలియకపోవడంవల్ల చంద్రకళ మనస్సు బాగోటంలేదు. కొంత తనవారిని కల్సుకోటంవల్ల సుకుమారతోనూ మర్చిపోయినా అప్పుడప్పుడు మనస్సులో కలవరం బయలుదేరి గందరగోళం చేస్తుంది, అది మాననిపుణుండు.

అందరితోపాటు వెన్నెలలో భోజనం చేస్తున్నదే కాని ఆమె మనస్సు అక్కడలేదు. తన కొడుకును ఎత్తుకొని తనభర్త తనతోపాటు ఈ వెన్నెలలో తిరుగుతుంటే.....ఆ భాగ్యం తాను నేచుకోలేదా? అది ఊహగానమేనా?

చెల్లెలి మనోవ్యధ గ్రహించిన జమిందారు జయంతో ఆమెను సాధ్యమైనంతవరకు వినోదాల్లో గడిపేటట్లుచూస్తున్నాడు. పై పైపూతలు మనస్సులోని పుండును మాన్పలేవుగదా!

జమిందారి కుటుంబానికి సంబంధించిన వారి భోజనాలు ఆయన తర్వాత సేవకులు భోజనాలు చేస్తున్నారు. చంద్రకళ కిటికీలోంచి బయటకుదూచి “మోహన్” అని విరుచ్చుకొని పడింది. ఆ కేక జయంతో, గంగాధరరావు, మిగతా బంధువులు కంగారుగా అంతా ఆ వైపు వురుగెత్తారు. ఆమెకు స్పృహ లేదు.

చన్నీళ్ళు ముఖాన చిలకరించి చూచారు తెలివిరాలేదు.

జమిందార్నిద్దరు చంద్రకళను గుఱ్ఱబుగ్గిలో ఎక్కించుకొని చంపానగరంవైపు బయలుదేరారు.

వైద్యుడు ఏదో మందువాసనచూపి స్మృతి తెప్పించాడు. “ఆయనేరి?” అంటూ లేచింది చంద్రకళ.

“ఎవరు?” అన్నారు జమిందార్లు ఒక్కసారే!

“మోహన్బాబు! నేను ఆయన్ను చూచాను అన్నాయి! మనతోటలో సేవకులతో పాటు భోంచేస్తున్నారు”

“కలవరించకమ్మా! మనస్సు కుదుట పర్చుకో!” అన్నాడు గంగాధరరావుగారు కన్ను లొత్తుకుంటూ.

“నేను కలవరించటం లేదండీ! ఆయనే! నేను చూచాను. నల్లగళ్ల చొక్కా, ఎఱ్ఱని లాగుతెడుక్కొని భుజానికి తాయక్తూ.... ఇంకా.....”

“ఓసీ! వాడా! సింద్! మన గుఱ్ఱబుగ్గితేలే వాడు! పొరపడ్డావ్! ఈమధ్యనే కొన్నా ఆరే బియా బానీసవర్తకునిదగ్గర. బాగానే వుంది!” అన్నాడు జయంతో నవ్వుతూ.

“ఎక్కడున్నారు?” అంటూ చంద్రకళ లేచింది అత్రుతతో.

“నీకు ఏచిప్పట్టింది చెల్లీ! మన మోహన్ గుఱ్ఱబుగ్గితేలే బానిసా? ఇంతెందుకుండు.... సింద్బాద్!” అని కేకేశాడు జయంతో బయటికి నడుస్తూ. అతనితో బాడే చంద్రకళ, గంగాధరరావుగారు, వైద్యుడు ఒకరివెనుక ఇంకొకరు నడిచారు బయటికి.

గుఱ్ఱబుగ్గినానుకొని దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్న సింద్బాద్ జయంతో రెండేసారి పిల్చినప్పుడు “జీ!” అంటూ ఈ లోకంలో పడ్డాడు. వంగి సలాంచేస్తూ దరికివచ్చాడు.

“మోహన్! నన్ను గుర్తులేదా?...ఏమిటి వేషం?...నేను చిన్నాంబిని....” అంటూ చంద్రకళ అతనివైపు పరుగెత్తింది.

“అమ్మగారు! నా పేరు సింద్బాద్!” అన్నాడు నమ్రుతతో.

“మామగారు! ఆయన నన్ను పూర్తిగా మర్చిపోయారు. మీరు చూడండి! అతాయత్తు క్రింది ఆ నల్లటిమచ్చ....అరోజు కోయవాని బాణంవల్ల ఏర్పడిన గాయంతాలుకుది. నాకు బాగా తెల్సు! ఆయనే మోహన్బాబు చూడండి!” అన్నది చంద్రకళ ఆశేకంతో

ఊగిపోతూ. వాతావరణం గుడ్డివెలుతురుగా వుంది. గంగాధరరావుగారు ముందు కొచ్చి పరీశీలనగా చూచి, అమాంతం అతన్ని కౌగలించుకున్నాడు 'మోహన్!' అంటూ.

సిండ్ బాద్ కొంచెం వెనక్కుక్కగ్గి 'బాబు గారూ! నాపేరు సిండ్ బాద్!' అన్నాడు వినుగ్గా మొఖంపెట్టి. జయంతేకు ఏమి అర్థంకాలేదు. మోహన్నుచూచి పదేళ్లపైనే అయిందాయో! గుర్తు ఎలా వుంటుంది? ఒకవేళ అతనే మోహన్ అయితే తనదగ్గర ఎందుకని మరుగు పర్చుకుంటాడు?

"అరోజు వెన్నెల్లో రాత్రిలో మా కోయ గూడెం వచ్చారు గుజ్జంమీద! నాపాటకు మెచ్చి, మీ చేతి ఉంగరం వినిరారు సావైపు. ఇదో ఆ వజ్రపు టుంగరం!" అంటూ చంద్ర కళ తనచేతి ఉంగరం చూపింది.

"అమ్మగారూ! నేను సిండ్ బాద్ ను! మీరు పొరపడుతున్నారు. నాకు ఉంగరం ఎక్కడిది మీకివ్వటానికి? నేను బానిసను!" అన్నాడు వినుగ్గా.

గంగాధరరావుగారుకూడా ఎన్నో అసవాళ్లు చెప్పి, 'నాయనా మోహన్! నీవు కొడుకువు' అన్నాడు.

దానిక్కూడా 'పొరపడుతున్నారు. నేను సిండ్ బాద్ ను!' అన్నాడు నిశ్చలంగా.

కాని అతనిమెదడులో ఏదో నంచలనం కలుగుతుంది. వినుగుదల యెక్కువౌతుంది. వీరంతా తన్ను మోహన్ అని పిలుస్తారే? ఏచ్చి యెత్తలేదుగదా? ఏదో పేరు కొనిపోయినదాని గురించి మెదడులో నంచలనం యెక్కువవుతుంది.

"ఇదుగోనండీ! మీ కుమారుడు! అంతా మీ పోలికే!" అంటూ చంద్రకళ సుకుమార్ ను దగ్గరికి యెత్తుకొనిపోయింది.

"నేను సిండ్ బాద్ ను! సిండ్ బాద్ ను! మీరు పూర్తిగా పొరపడుతున్నారు అంతే!" అంటూ అరిచాడు కోపంగా.

అతను అంతకోపంగా ఆరవటం జయంతే ఎన్నడూ వినలేదు.

"అమ్మా! నిజంగా మీరు అనుకున్నట్లు ఇతనే మోహన్ బాబు అయితే అతనికి తప్పక మతి చలించివుండాలి! మీ రిలా ఎన్ని గుర్తులు చెప్పినా అతనికి పూర్వపు స్మృతి రావటం కష్టం! ఏ కారణంవల్ల మతి చలించిందో అదేరకంగా జరిగితేగాని అతనికి జ్ఞప్తి రాదు" అన్నాడు వైద్యుడు గట్టిగా నశ్యం ప్రిలుస్తూ. అందరు నిస్సహాయంగా సిండ్

బాద్ ను చూచారు. అతనాకాశంవైపు చూస్తున్నాడు.

చంద్రకళ "అయనకు ప్రియమైన పాటొక టుంది అని పాడుతా కొంచెమున్నా గుర్తు కొస్తుందేమో...." అంటూ పాడింది.

"మనసులోని మాటలే
మోముపైన మొల్చునులే
తెలియదనుకుంటావేమో
తెలుసునులే

పాడుచు అటాడుచు
వచ్చుచున్నది చిన్నది
మనసులోని మర్మమునే
చెప్పజాలనన్నది

కల్లకపటా మెరుగని
కోయపడుచు నన్నది
కోర్కెలన్ని తీర్చగానే
కొంచె జాణనన్నది...."

సిండ్ బాద్ అమె పాడుతున్నంతసేపు చాల అరాటపడ్డాడు. చేతులు, కాళ్ళు బిగతీసు కున్నాడు. ముగియగానే 'చట్!' అంటూ పరుగెత్తాడు. అతనికి ఏచ్చెత్తినట్లుంది.

గుజ్జంపైకి చంగునదూకి దాన్ని అదిలించాడు. బదబదా దాన్ని బాదాడు కమ్మితో. అది వెక్కుపెట్టి విడిచిన బాణంలాగ దూసు కొనిపోయింది. అతనివెంట జయంతే, గంగాధరరావు గుజ్జాలమీద పరుగెత్తారు.

అతను కమ్మితో కొట్టూనేవున్నాడు. గుజ్జం ఆలసిపోతున్నది. అతను పళ్ళు బిగించి గుజ్జాన్ని కాలిమడిమలతో కుమ్ముతూవున్నాడు, జమిందార్లిద్దరు అతన్ని కల్చుకోలేకపోయారు. అతని గుజ్జం మేఘాలలో పరుగెత్తుతుంది. వారిమధ్య ఫర్లాంగుదూరం వుంది. అతని గుజ్జం సురుగులు కక్కుతుంది. అతను మోదటం ఆపలేదు. ధారాపాతంగా అతని వంటినుండి, గుజ్జంవంటినుండి చమటకారు తుంది.

జయంతేకూడా తన కుజ్జాన్ని బాగా అదిలించాడు. జయంతేకు అతనికి మధ్యనున్న దూరం తగ్గజొచ్చింది. పదిగజాలు....ఐదు.... గజం దగ్గరికొచ్చింది మధ్యదూరం. అతని గుజ్జం డొంకలోకి తిరిగింది రాజమార్గంవదలి. జయంతే అడ్డుదారి త్రొక్కాడు.

చెట్టుక్రిందగా పోతుండగా, బాగా వంగిన కొమ్మకు తల తగిలింది డమ్మున. గుజ్జం పోతూనేవుంది. అతను క్రింద పడిపోయాడు. అదే సమయానికి జయంతే అప్రదేశం అడ్డు దారినచేరి, అతన్ని పడిపోకుండా పట్టుకోవడం

వల్ల ప్రమాదం తప్పింది. అతనికి స్పృహ లేదు.

ఇంతలో గంగాధరరావుగారు అప్రదేశం చేరారు. వీరి వెనుకనే బయలుదేరిన గుజ్జ బుగ్గిలోంచి చంద్రకళ, వైద్యుడు దిగాడు కొంచెం వెనకగా.

★ ★ ★

ఆర్థరాత్రి! బయట పండువెన్నెలకాస్తుంది పండారపోసినట్లు. కళ్ళల్లో వత్తులు పెట్టుకొని వున్న చంద్రకళ నోము పండిందో అన్నట్లు, "చిన్నాంబీ!.... చిన్నాంబీ!..." అన్నాడు కలవరిస్తూ సిండ్ బాద్ - కాదు-మోహన్ బాబు.

"ఏమండీ!"

"నేను బ్రతికేవున్నానా? ఎక్కడున్నాను?" అన్నాడు కన్నులు తెరువకుండానే.

"ఇదో ఇక్కడే! కళ్ళ తెరవండి!"

"చి-న్నాం-బీ!" అన్నాడు కొద్దిగా కన్ను తెరుస్తూ ఒక్కొక్క అక్షరమే!

"మరి మన శి....."

"ఇదో తొట్టి లో నిద్రపోతున్నాడు...." అంటూ కళ్ళుతూచుకుంది చిన్నాంబి - చంద్రకళ.

"అప్పడే ఇంతవదైనాడా? అఁ!...." అంటూ లేచాడు మోహన్ బాబు.

"అఁ! లేవకూడదు! ఎక్కువ మెదడుకు కష్టం కల్గించకండి! అలా చెప్పాడు వైద్యుడు."

"ఫర్వాలేదు. నాకేం బాధలేదు. ఇన్ని రోజులు బిడ్డను చూచుకోని నేను ఎంత పావనోకదా!" అంటూలేచి నిద్రపోతున్న కొడుకును ఎత్తుకున్నాడు. వాడులేచి ఏడ్వటం మొదలుపెట్టాడు.

"నానాన్నే! ఏడ్వకమ్మా!....డీ....డీ....డీ....టా....టా...." అంటూ ఇటూ అటూ వూవేటప్పటికి వాడు నవ్వుతూ కేరింతలుకొట్టాడు. వాడితోపాటు బొనిగా చందమామ నవ్వాడు. చంద్రకళ అనందంతో పరవశత్వం పొందింది. ఈ సందర్భో వాడు తండ్రిమీద ఉచ్చుపొసి గర్వంగా నవ్వాడు.

"ఫీ కొండెకోసంగీ!" అంటూ తల్లిచేతికి ఇచ్చాడు మోహన్ వాడిని. చంద్రకళ పక పక నవ్వింది వాడినందుకుంటూ.

ఈ సవ్వలకు ప్రక్కగదిలో జయంతే గంగాధరరావుగారు లోపలికివచ్చి, సంగతి తెల్పుకొని వారూ నవ్వేళారు.

అగది అంతా సవ్వలగది అయింది!

